

כ"ז אדר ב תשע"ט
03 אפריל 2019

**הוראה ומתן שירות נגישים לסטודנטים
המתמודדים עם מוגבלויות ולקויות למידה
סגל אקדמי**

אנשי סגל נכבדים,
דף מידע זה נועד לסייע בידכם לקיים את החובה להנגיש את הלימודים והמרחב האקדמי עבור סטודנטים עם מוגבלות ולקויות למידה הלומדים בכיתתכם.
שמירת שיוויון זכויותיהם של סטודנטים אלו עוגנה בחוק שיוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, ובחוק זכויות תלמידים עם לקות למידה במוסדות על תיכונים (2008) ובתקנות שנכנסו לתוקפן בנובמבר 2018 :
"התאמות נגישות למוסדות להשכלה גבוהה ולשירותי השכלה שהם נותנים" – המנחות לגבי אופן מתן שירות ומידע לסטודנטים עם מוגבלות.

הנגשת הלמידה לסטודנט עם מגבלה ואו לקות למידה

- הקפידו לשמור על פרטיותו של הסטודנט ולדבר איתו על ענייניו האישיים ביחידות. במקרה שיש צורך לדבר על מצבו עם גורם נוסף יש לבקש את הסכמתו המפורשת לכך.
- יש להנגיש את כל המידע המועבר בהרצאה/תרגול פרונטלים או מתוקשבים בהתאם למגבלה עימה מתמודד הסטודנט. במידה והחומר אינו נגיש לסטודנט עם מגבלה בשמיעה או ראייה יש למצוא חלופות כגון : אישור להקלטת הרצאה, מתן חומרים וסיכומים כתובים, מתן אפשרות לתרגול פרטני או התאמת אופן ההיבחנות בהתאם למגבלה שעימה מתמודד הסטודנט.
- **מקומות שמורים בקידמת אולמות וכיתות** – יש ליידע את הסטודנטים שהמקומות בקידמת האולמות והכיתות הינם בעדיפות לסטודנטים המתמודדים עם מוגבלות או לקות למידה.
- מומלץ לציין או לפרסם בסילבוס כי ניתן לפנות אליכם על מנת ליידע אתכם על בעיה או מגבלה שעשויה להקשות על הלימוד בקורס.
- חשוב להעביר לסטודנטים בתחילת הסמסטר את רשימת הקריאה ורשימת המטלות עם הבהרה ברורה אילו מהחומרים הם חובה ואילו רשות.
- יש לפרסם שינויים או הודעות אודות מבנה וחובות הקורס ולא להסתפק באמירתם בעל פה.
- סטודנט יכול להיעדר באופן בלתי צפוי מהלימודים כתוצאה מאשפוז או שינוי תרופתי. במקרים של היעדרות או איחורים חוזרים מומלץ לברר בעדינות עם הסטודנט את הסיבה לכך.
- אם סטודנט חושף בפניך את מגבלתו, דאג ליידע אותו שקיימים גורמי סיוע בדיקנאט הסטודנטים. מידע לסטודנטים לגבי השירותים הקיימים מרוכז באתר דיקנאט הסטודנטים, ובעלון מדור נגישות ולקויות למידה המצורף.

דרכי הנגשה בהתאם לסוג המוגבלות:

- כאשר בכתה **סטודנטים עם לקות ראייה**, יש להקריא בקול את הנכתב על הלוח, לכתוב בכתב גדול וברור בטוש כהה. בעת שימוש במצגות, חשוב שהמידע יהיה בכתב גדול ככל האפשר ובצבע כהה על רקע בהיר. מומלץ ללוות תאור גרפי בתיאור מילולי.
- **לסטודנטים עם עיוורון** יש לתת חלופה לסרטונים המוקרנים בקורס.
- למען **סטודנטים עם לקות שמיעה** חשוב להפעיל את מערכת השמע באולם (במידה וקיימת כזאת). יש לדבר עם הפנים אל הסטודנטים, להשתדל לא להסתיר את הפה בזמן דיבור, וכן מומלץ לחזור על שאלות או הערות שנאמרו על ידי סטודנטים אחרים כדי לסייע להם לעקוב אחר הדיון. במקרה שבכיתה מותקנת מערכת הגברה יש להשתמש בה.
- **סטודנטים עם לקות שמיעה** נעזרים במכשיר FM. המכשיר מורכב ממשדר המשדר את קול המרצה ישירות למכשיר השמיעה או המקלט של הסטודנט. אנא שתפו פעולה עם הסטודנט במקרה הצורך וענדו את המשדר במקום קרוב לפה.
- קורסים מתוקשבים - במקרה של פניה להנגשה מצד **סטודנט עם לקות שמיעה** יש לברר האם ניתן להנגיש הקורס בכתוביות ואם לא יש לספק חומרים כתובים ולהעריך הסטודנט רק על סמך חומר כתוב הנגיש לו.
- כאשר בכיתתכם **סטודנטים עם לקות למידה ו/או קשיי קשב** מומלץ להשתמש באמצעי הוראה מגוונים במהלך ההרצאות כגון מצגות, סרטים וכו'. הדבר יסייע לסטודנטים לעבד טוב יותר את החומר הנלמד.
- **לסטודנטים עם מוגבלות נפשית**, מומלץ לאפשר יותר זמן היערכות והכנה לקראת מטלות, גם אם מדובר לעיתים בחריגה מהזמן הנתון. כמו כן חשוב לגלות רגישות ביחס להיעדרויות.

מבחנים

- יש לוודא שסטודנט הזכאי להתאמות יקבל אותן גם במהלך הסמסטר (בוחר, מבחן אמצע סמסטר וכו') ולא רק בבחינות סוף הסמסטר.
- במקרה של בחנים באמצע הסמסטר יש לעדכן הסטודנטים בתחילת הסמסטר ולהנחותם להציג מכתב ההתאמות שברשותם במזכירות החוג על מנת להתארגן ליישום ההתאמות לקראת מבחנים או בחנים מומלץ לתת לסטודנטים שאלות המדגימות את מתכונת הבחינה ואת תוכנה, וכן לתת מודל של תשובה טובה לדוגמא.
- בתחילת כל בחינה יש לברר האם ישנם סטודנטים עם מוגבלות שנבחנים בחדר נפרד כחלק מההתאמות להן הם זכאים, ולהגיע לחדרם בתחילת הבחינה, על מנת להנחותם ולענות על שאלותיהם.

בתודה רבה על עזרתכם!

ניצה אריה
רכזת נגישות השירות

ד"ר מיכל לרנר
יועצת לקויות למידה

פרופ' ג'ני קורמן
דיקן הסטודנטים